

MARIAN RADETZKI

Daghemmens lönsamhet

Elfvingsson och Zeijlon gör i sin artikel (*Ekonomisk Debatt 6/81*) en grov överskattning av daghemmens samhällsekonomiska lönsamhet mätt i produktions-termer. Överskattningen beror på antagandet att de som går ut i förvärvsarbete när daghemmen byggs ut, inte alls bidrog till produktionsprocessen medan de var hemma hos sina barn. Författarnas kalkyler tar upp daghemsutbyggnadens effekter på den produktion som registreras i BNP, men bortser från produktionsbortfallet i självhushållssektorn. Den senare beaktas inte i de svenska nationalräkenskaperna.

En korrekt samhällsekonomisk produktionskalkyl ska naturligtvis ta hänsyn till hur självhushållssektorns bidrag påverkas av daghemsutbyggnaden. För

detta måste man uppskatta värdet av den produktionsinsats (sköta barn, sy kläder, baka, reparera bostaden etc), som presterades av den frigjorda arbetskraften medan den alltjämt var hemma. Anta, som ett extremfall, att detta värde var lika stort som lönekostnaden på arbetsmarknaden, dvs 50 000 kr per person och år. Anta som ett annat extremfall, att värdet var bara en tredjedel så stort, eller 17 000 kr per person och år.

Författarna kalkylerar med en balans mellan totala kostnader och intäkter för daghemsutbyggnaden på 1 420 mkr vardera. Huvuddelen av intäkten, eller 1 320 mkr utgörs av värdet av den frigjorda arbetskraften. Om man däremot beaktar produktionsbortfallet i självhushållssektorn, kommer detta värde att minska. Med mina två extremantaganden faller det antingen till noll eller till 880 mkr. I stället för att gå jämt upp, kommer daghemsutbyggnaden följaktligen att resultera i en samhällsekonomisk förlust på mellan 540 och 1 320 mkr.

Docent MARIAN RADETZKI är verksam vid Institutet för internationell ekonomi.